

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Wojtkiewicz
Sędziowie:	SO Marzenna Ernest SR del. Tomasz Cegłowski (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 marca 2014 roku w S.

sprawy z wniosku **A. L.**

z udziałem **M. M. (1)**

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę od postanowienia Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28 lutego 2013 r., sygn. akt I Ns 446/11

1. zmienia zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

a. w punkcie I.6 oddala wniosek o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi środki pieniężne uzyskane przez wnioskodawcę ze sprzedaży samochodu A. i P. w kwocie 5.000 (pięć tysięcy) złotych;

b. w punkcie I. w miejsce kwoty 158.400 (sto pięćdziesiąt osiem tysięcy czterysta) złotych ustala łączną wartość składników majątku wspólnego na kwotę 153.400 (sto pięćdziesiąt trzy tysiące czterysta) złotych;

c. w punkcie II. ustala, że uczestniczka M. M. (1) (poprzednio L.) dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 149.700 (sto czterdzieści dziewięć tysięcy siedemset) złotych;

d. w punkcie IV. tytułem dopłaty i rozliczenia nakładu zasądza od wnioskodawcy A. L. na rzecz uczestniczki M. M. (1) (poprzednio L.) kwotę 1.450 (jeden tysiąc czterysta pięćdziesiąt) złotych;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. ustala, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania apelacyjnego związane z ich udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim po rozpoznaniu sprawy z wniosku A. L. z udziałem M. L. o podział majątku wspólnego w punkcie I ustalił, że w skład majątku wspólnego A. L. i M. L. wchodzi: prawo własności lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ulicy (...), dla którego Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim prowadzi księgę wieczystą numer (...), motor marki H., komputer, kamera, rower treningowy, środki pieniężne uzyskane przez wnioskodawcę ze sprzedaży samochodu A. i P. w kwocie 5.000 zł, nakład z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki w kwocie 70 zł, wszystko o wartości 158.400 zł, w punkcie II ustalił, że uczestniczka M. L. dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci prawa własności lokalu opisanego w punkcie I w kwocie 150.000 zł, w punkcie III zniósł współwłasność majątku opisanego w punkcie I i podzielił go ten sposób, że składniki opisane w podpunktach 1,4 przypadły na wyłączną własność uczestniczki M. L., natomiast pozostałe, a wymienione w punkcie I podpunktach 2,3, 5 przypadły na wyłączną własność wnioskodawcy A. L., w punkcie IV zasądził od wnioskodawcy A. L. na rzecz uczestniczki M. L. kwotę 4.065 zł tytułem wyrównania udziałów, w punkcie V zasądził od uczestniczki M. L. na rzecz wnioskodawcy A. L. kwotę 500 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych, a w pozostałym zakresie zniósł pomiędzy stronami koszty postępowania.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiły następujące ustalenia faktyczne.

W dniu 8 kwietnia 2004 r. M. M. (2) i M. M. (1) zawarły umowę, przedmiotem której było przeniesienie na rzecz uczestniczki spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu położonego w S. przy ulicy (...) wraz z wkładem mieszkaniowym zgromadzonym w Spółdzielni Mieszkaniowej w S..

W dniu 26 czerwca 2004 r. strony zawarły związek małżeński.

Uchwałą z dnia 19 lipca 2004 r. zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej w S. przyjął w poczet członków uczestniczkę, a 27 sierpnia 2004 r. uczestniczka zawarła ze Spółdzielnią Mieszkaniową w S. umowę o ustanowieniu spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu położonego w S. przy ulicy (...).

W dniu 15 listopada 2007 r. strony zawarły ze Spółdzielnią Mieszkaniową w S. umowę o ustanowieniu odrębnej własności lokalu i przeniesienia prawa własności lokalu położonego w S. przy ulicy (...) na rzecz stron. Na poczet tego przekształcenia strony wpłaciły do kasy spółdzielni kwotę 6.350 zł 98 gr. Po zawarciu umowy spółdzielnia zwróciła stronom kwotę 6.000 zł.

W trakcie związku małżeńskiego w skład majątku wspólnego stron weszło prawo własności lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ulicy (...) o wartości 150.000 zł, motor marki H., komputer, rower treningowy, kamera, środki pieniężne uzyskane przez wnioskodawcę ze sprzedaży samochodów A. i P. w kwocie 5.000 zł, wszystko o wartości 158.400 zł.

Uczestniczka dokonała nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci prawa własności lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ulicy (...) w kwocie 150.000 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy jako podstawę rozstrzygnięcia wskazał treść przepisów art. 220 k.c., art. 211 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. w zw. z art. 1035 k.c. i nast. w zw. z art. 680 i nast. k.p.c. Sąd I instancji podniósł, że poza sporem pozostawał fakt, że strony były małżeństwem, nie zawierały żadnej małżeńskiej umowy majątkowej oraz to, że w trakcie związku małżeńskiego powstał majątek wspólny, o którego podział strony wniosły. Nie było również sporu co do składu majątku dorobkowego jak i jego wartości. Strony w sposób zgodny wskazały składniki tego majątku i ich wartość. Wskazały również sposób dokonania jego podziału.

Sąd Rejonowy zaznaczył, że jedyną sporną kwestią były twierdzenia uczestniczki, iż dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci prawa własności lokalu mieszkalnego. Sąd I instancji w oparciu o

przeprowadzone dowody stwierdził, że przed zawarciem związku małżeńskiego przez strony matka uczestniczki scedowała na nią przysługujące jej spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, a po zawarciu związku małżeńskiego przez strony dokonano ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego i przeniesienia tego prawa na rzecz stron postępowania. W takich okolicznościach Sąd Rejonowy uznał, że uczestniczka dokonała nakładu z majątku osobistego, bo powstałego przed zawarciem związku małżeńskiego o równowartości tego prawa na kwotę 150.000 zł. Sąd uznał, że nakład uczestniczki na majątek wspólny to kwota 150.000 zł. Podział pozostałych składników majątkowych nastąpił zgodnie z wnioskami stron, a wobec różnicy w wartości przyznanego im majątku zgodnie z przepisem art. 46 k.r.o. w zw. z art. 1035 k.c. i nast. w zw. z art. 680 k.p.c. i nast. w zw. z art. 210 k.c. i art. 212 § 2 i 3 k.c. Sąd zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 4.065 zł tytułem wyrównania wartości udziałów.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 520 k.p.c.

Apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28 lutego 2013 r. wniósł wnioskodawca A. L.. Apelujący zaskarżył postanowienie w części, to jest:

1. w zakresie punktu I poprzez ustalenie, iż w skład majątku wspólnego wchodzi dodatkowo środki pieniężne w kwocie 23.500 zł oraz kwota 22.000 zł wynikająca ze spłaconego przez wnioskodawcę kredytu po rozwiązaniu małżeństwa, w zakresie punktu 6, to jest błędnego wskazania, iż środki pieniężne uzyskane w trakcie małżeństwa ze sprzedaży samochodów osobowych A. oraz P. wchodzi w skład majątku wspólnego podlegającego podziałowi, w zakresie ostatecznego ustalenia wartości majątku wspólnego na kwotę 158.400 zł,
2. w zakresie punktu II w całości,
3. w zakresie punktu IV w całości,
4. w zakresie punktu V w części poprzez brak zasądzenia na rzecz wnioskodawcy pełnej kwoty kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu postanowieniu apelujący zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego, to jest art. 45 k.r.o. w zw. z art. 43 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię i zastosowanie polegające na ustaleniu przez Sąd, iż uczestniczka dokonała w 100 % nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny, tymczasem wobec faktu, iż spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego zostało ustanowione w czasie trwania małżeństwa, brak jest podstaw prawnych do takiego ustalenia,
2. błąd w ustaleniach faktycznych oraz naruszenie zasady swobodnej oceny materiału dowodowego mającego znaczenie dla wyniku sprawy, a to:
  - pominięcie przez Sąd, iż sprzedaż samochodu marki A. nastąpiło w trakcie trwania małżeństwa stron, to jest w okresie kiedy uzyskane ze sprzedaży środki weszły do majątku wspólnego stron i zostały przez nie spożytkowane,
  - pominięcie, iż w skład majątku wspólnego stron wchodzi środki pieniężne w łącznej kwocie 22.986 zł, na które składają się wypłacone przez uczestniczkę postępowania bez zgody i wiedzy wnioskodawcy kwoty pieniężne,
  - poprzez pominięcie okoliczności związanych z zaciągnięciem przez wnioskodawcę kredytu na spłatę pobranych przez uczestniczkę środków pieniężnych i dokonywanie jego spłat również po zakończeniu małżeństwa,
  - poprzez błędne ustalenie przez Sąd, iż M. l. dokonywała nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci prawa własności lokalu, gdy tymczasem:
  - uczestniczka nie udowodniła wysokości nakładów na kwotę 150.000 zł,

- uczestniczka nie udowodniła, iż doszło do zawarcia umowy darowizny przed zawarciem związku małżeńskiego pomiędzy nią a jej matką,
- błędne ustalenie przez Sąd, iż przed zawarciem związku małżeńskiego matka uczestniczki scedowała na nią spółdzielcze lokatorskie prawo wraz z wkładem, tymczasem wobec faktu braku możliwości zbycia takiego prawa, decydującym momentem jego powstania jest umowa o jego ustanowieniu,
- pominięcie przez Sąd okoliczności związanych z prowadzeniem przez wnioskodawcę i uczestniczkę wspólnego gospodarstwa domowego jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego oraz dodatkowo faktu, iż uczestniczka w tamtym okresie była w zaawansowanej ciąży z wnioskodawcą,
- pominięcie przez Sąd zeznań świadków wnioskodawcy potwierdzających, iż przedmiotowe mieszkanie (prawo lokatorskie) było przeznaczone dla obojga małżonków,
- pominięcie przez Sąd okoliczności, iż ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego powstało w czasie trwania małżeństwa i wynikało z wcześniejszych rodzinnych ustaleń,
- pominięcie przez Sąd nakładów poczynionych przez małżonków, które doprowadziły do powstania prawa własności o wartości 150.000 zł podlegającego podziałowi,
- uznanie przez Sąd, iż bez znaczenia dla określenia nakładów na powstanie prawa własności była wpłata z majątku wspólnego małżonków kwoty 6.350 zł 98 gr, tymczasem kwota ta winna być uwzględniona przy wyliczeniu nakładów; okoliczność tę przyznała sama uczestniczka w odpowiedzi na wniosek,
- pominięcie przez Sąd złożonych przez wnioskodawcę dokumentów z banku, z których wynika, iż dokonywał on spłaty kredytu bankowego również po rozwiązaniu małżeństwa oraz iż uczestniczka wypłaciła na swój odrębny rachunek łączną kwotę 22.968 zł,
- pominięcie przez Sąd, iż wnioskodawca i uczestniczka w czasie trwania małżeństwa ponosili wspólnie koszty związane z przekształceniem i wykupem przedmiotowego lokalu mieszkalnego,
- pominięcie przez Sąd, iż w akcie notarialnym z dnia 15 listopada 2007 r. w przedmiocie ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego i przeniesienia prawa własności, małżonkowie dokonali nabycia przedmiotowego mieszkania w całości do majątku wspólnego oraz z majątku wspólnego ponieśli koszty zawarcia tej umowy,
- pominięcie przez Sąd okoliczności związanych z rozwiązaniem małżeństwa z wyłącznej winy uczestniczki i przyznania opieki nad dzieckiem stron wnioskodawcy.

W powołaniu powyższych zarzutów apelacyjnych wnioskodawca wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia w pkt. I pkt. 6 poprzez jego usunięcie,
2. dodanie do pkt. I pkt. 8 w brzmieniu – środki pieniężne wypłacone z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki w kwocie 22.968 zł oraz kwota 23.000 zł wynikająca ze spłaconego przez wnioskodawcę, po rozwiązaniu małżeństwa, kredytu,
3. zmianę określonej wartości majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki na kwotę 200.468 zł,
4. uchylenie w całości punktu II, ewentualnie zmianę w całości punktu II poprzez ustalenie, iż wnioskodawca i uczestniczka dokonali nakładów z majątku wspólnego na powstanie prawa własności lokalu po 75.000 zł każde, ewentualnie oddalenie wniosku uczestniczki w całości w zakresie rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci prawa własności lokalu o wartości 150.000 zł,

5. zmianę pkt. IV w całości poprzez zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwoty 100.234 zł tytułem wyrównania udziałów,

6. zmianę pkt. V poprzez zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy ponad kwotę 500 zł kosztów postępowania w całości, w tym kosztów zastępstwa procesowego,

ewentualnie o:

7. uchylenie zaskarżonego postanowienia w zakresie zaskarżonym i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

nadto o:

8. zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji przytoczono argumentację podniesionych zarzutów.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 19 marca 2014 r. uczestniczka postępowania M. M. (1) wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy A. L. okazała się częściowo uzasadniona.

Zgodnie z art. 382 k.p.c. Sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Artykuł 382 k.p.c. jest konsekwencją przyjęcia, że postępowanie apelacyjne polega na merytorycznym rozpoznaniu sprawy i wyrok sądu drugiej instancji musi opierać się na jego własnych i samoistnych ustaleniach faktycznych i prawnych (zob. orzeczenie SN z dnia 26 kwietnia 1935 r., C III 473/34, OSN(C) 1935, nr 12, poz. 496). Sąd drugiej instancji może ponownie przeprowadzić dowody przeprowadzone w pierwszej instancji, może również podzielić ustalenia sądu pierwszej instancji i przyjąć je za podstawę własnego orzeczenia. Może także przeprowadzić nowe dowody (zob. wyrok SN z dnia 8 lutego 2000 r., II UKN 385/99, OSNP 2001, nr 15, poz. 493). Postępowanie apelacyjne jest przedłużeniem postępowania przeprowadzonego przez sąd pierwszej instancji. Z tego względu sąd drugiej instancji jako sąd apelacyjny ma nie tylko prawo, lecz i obowiązek rozważenia na nowo całokształtu okoliczności, istniejących w chwili zamknięcia rozprawy apelacyjnej oraz własnej ich swobodnej i samodzielnej oceny (art. 233 § 1 k.p.c. i art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c.). Każdorazowo efektem tej merytorycznej oceny powinno być, dokonanie ustaleń faktycznych i na ich kanwie wydanie orzeczenia. Obowiązek dokonywania ustaleń istnieje niezależnie od tego, czy wnoszący apelację podniósł zarzut dokonania wadliwych ustaleń faktycznych lub ich braku (zob. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124). Sąd drugiej instancji może też na podstawie zawartego w aktach sprawy materiału procesowego (protokoły zeznań, dokumenty) jedynie uzupełnić ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy po rozpoznaniu apelacji wnioskodawcy uznał ustalenia faktycznie Sądu I instancji w większości za prawidłowe i przyjął je za podstawę dalszych, własnych rozważań, nie widząc potrzeby ich szczegółowego powtórzenia, poza dokonaniem we własnym zakresie odmiennych ustaleń faktycznych odnośnie nabycia przez uczestniczkę postępowania spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu od matki i dokonaniem uzupełniających ustaleń faktycznych, przy czym szczegółowo do tej kwestii Sąd odniesie się w dalszej części uzasadnienia, analizując poszczególne zarzuty apelacyjne.

Uzasadniony okazał się zarzut apelacyjny wnioskodawcy odnośnie błędnego ustalenia przez Sąd Rejonowy, iż środki pieniężne uzyskane w trakcie małżeństwa stron ze sprzedaży samochodów osobowych marki A. i P. wchodzi w skład majątku wspólnego podlegającego podziałowi.

Sąd Rejonowy ustalił w punkcie I postanowienia, podpunkcie 6, iż w skład majątku wspólnego stron wchodzi środki pieniężne uzyskane przez wnioskodawcę ze sprzedaży samochodu A. i P. w kwocie 5.000 zł, a następnie kwotę tę uwzględnił przy ustaleniu ogólnej wartości majątku wspólnego stron podlegającego podziałowi, co miało w konsekwencji wpływ na wysokość zasądzonej w punkcie IV postanowienia dopłaty tytułem wyrównania udziałów.

Wskazać należy, że treść art. 45 k.r.o. nie wyczerpuje zakresu ewentualnych rozliczeń między małżonkami, dotyczących czasu, kiedy pozostawali oni we wspólności majątkowej. Każdy z małżonków może żądać rozliczenia z tytułu nieuzasadnionego zbycia i roztrwonienia przez drugiego małżonka składników majątku wspólnego. Roszczenie takie ma charakter odszkodowawczy i swą ogólną podstawę znajduje w art. 415 k.c., może zatem obejmować nie tylko powstałą stratę, ale i utracone korzyści, które weszłyby do majątku wspólnego. Rozliczenie tej straty przeprowadza się między innymi w taki sposób, że kwoty, które małżonek obowiązany jest zwrócić na rzecz majątku wspólnego, dolicza się do wartości tego majątku, a następnie zalicza na udział małżonka zobowiązanego do zwrotu (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2000 r., V CKN 25/00).

W niniejszej sprawie, skoro uczestniczka postępowania wywodziła dla siebie korzystne skutki ze zbycia przez wnioskodawcę wskazanych pojazdów marki A. i P. powinna była wykazać stosownie do treści art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 415 k.c. w zw. z art. 45 k.r.o., że środki pieniężne uzyskane ze zbycia tych pojazdów zostały w sposób nieuzasadniony wykorzystane przez wnioskodawcę na własne potrzeby, nie związane z potrzebami rodziny, w sposób rozmyślny wyzbyte przez wnioskodawcę ze szkodą dla rodziny. Uczestniczka postępowania takich okoliczności nie wykazała, również Sąd Rejonowy nie wskazał powodów z jakich uwzględnił te środki pieniężne przy rozliczeniach stron. Ze stanowisk procesowych stron w postępowaniu przed Sądem Rejonowym, przesłuchania stron i dowodu w postaci umowy zbycia pojazdu marki P. wynika jedynie, że oba wskazane wyżej pojazdy zostały zakupione w trakcie trwania małżeństwa stron i zbyte w trakcie trwania małżeństwa stron przez wnioskodawcę. Brak było jakichkolwiek dowodów, które mogłyby stanowić podstawę ustalenia, że zbycie wskazanych pojazdów nastąpiło w sposób nieuzasadniony, bez zgody uczestniczki, a kwota 5.000 zł uzyskana łącznie ze zbycia tych pojazdów została roztrwoniona, zużyta wyłącznie przez wnioskodawcę na własne potrzeby, a nie na potrzeby rodziny. Skoro pojazdy zostały zbyte w trakcie trwania małżeństwa, to środki pieniężne uzyskane z ich zbycia weszły do majątku wspólnego stron. Uczestniczka nie wykazała faktów przeciwnych, to znaczy, aby wnioskodawca w sposób nieuzasadniony zbył i roztrwonił na własne potrzeby te składniki majątku wspólnego (art. 415 k.c.), co w konsekwencji wykluczało uwzględnienie tych środków pieniężnych jako składnik majątku wspólnego stron, brany pod uwagę następnie przy określeniu ogólnej wartości majątku wspólnego stron podlegającego podziałowi. Okoliczność ta była sporna pomiędzy stronami, biorąc pod uwagę treść zeznań wnioskodawcy, który podnosił, że połowę kwoty przekazał uczestniczce. Brak było jakichkolwiek dowodów pozwalających chociażby na ustalenie co stało się z pieniędzmi uzyskanymi ze sprzedaży wskazanych pojazdów, na jakie potrzeby zostały one przeznaczone i przez kogo, czy na potrzeby rodziny, czy na inne, indywidualne, nieuzasadnione potrzeby jednej ze stron postępowania.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono zaskarżone postanowienie w punkcie I podpunkcie 6 w ten sposób, że oddalono wniosek o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi środki pieniężne uzyskane przez wnioskodawcę ze sprzedaży samochodu A. i P. w kwocie 5.000 zł. Konsekwencją takiej zmiany zaskarżonego postanowienia była również zmiana punktu I postanowienia odnośnie wartości majątku wspólnego stron, a ustalona przez Sąd Rejonowy w punkcie I zaskarżonego postanowienia z kwoty 158.400 zł na kwotę 153.400 zł (158.400 zł – 5.000 zł). Nieuzasadnione okazały się zarzuty apelacyjne wnioskodawcy odnośnie błędnego ustalenia przez Sąd Rejonowy, iż w skład majątku wspólnego nie wchodzi dodatkowo środki pieniężne w kwocie 23.500 zł, wypłacone przez uczestniczkę postępowania z rachunku bankowego, i w kwocie 22.000 zł, wynikającej ze spłaconego przez wnioskodawcę kredytu po rozwiązaniu małżeństwa stron.

Odnośnie zarzutu dotyczącego nieuwzględnienia przez Sąd I instancji przy ustaleniu składu majątku wspólnego stron środków pieniężnych wypłaconych przez uczestniczkę postępowania z rachunku bankowego rozważania w tym przedmiocie sprowadzają się do tożsamyh wniosków jak w przypadku środków pieniężnych pochodzących ze sprzedaży pojazdów marki A. i P..

Co do zasady każdy z małżonków może żądać rozliczenia z tytułu nieuzasadnionego zbycia i roztrwonienia przez drugiego małżonka składników majątku wspólnego. Roszczenie takie ma charakter odszkodowawczy i swą ogólną podstawę znajduje w art. 415 k.c., może zatem obejmować nie tylko powstałą stratę, ale i utracone korzyści, które weszłyby do majątku wspólnego. Rozliczenie tej straty przeprowadza się między innymi w taki sposób, że kwoty, które małżonek obowiązany jest zwrócić na rzecz majątku wspólnego, dolicza się do wartości tego majątku, a następnie zalicza na udział małżonka zobowiązanego do zwrotu (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2000 r., V CKN 25/00). W niniejszej sprawie wnioskodawca dla uwzględnienia żądania ustalenia, że w skład majątku wspólnego stron wchodziły również środki pieniężne wypłacone przez uczestniczkę postępowania z rachunku bankowego powinien był wykazać stosownie do treści art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 415 k.c. w zw. z art. 45 k.r.o., że środki pieniężne wypłacone przez uczestniczkę postępowania z rachunku bankowego zostały przez nią roztrwonione, rozmyślnie zużyte na własne, nieuzasadnione potrzeby, w żadnym zakresie nie związane z potrzebami rodziny. Wnioskodawca takich okoliczności nie wykazał. Z materiału dowodowego zaoferowanego przez wnioskodawcę w tym zakresie przed Sądem I instancji w postaci dowodów wpłat, dowodów wypłat, zestawienia zbiorczego operacji na rachunku bankowym wynika jedynie, że uczestniczka postępowania w trakcie trwania małżeństwa dokonała określonych wypłat z rachunku bankowego. Jednakże brak było już dowodów pozwalających na szczegółowe ustalenie na co wskazane pieniądze zostały przeznaczone, co ewentualnie warunkowałoby uwzględnienie tych środków pieniężnych następnie przy rozliczeniach wzajemnych stron w niniejszym postępowaniu, po uprzednim ustaleniu, że uczestniczka postępowania te środki pieniężne w sposób nieuzasadniony, rozmyślny przeznaczyła nie na potrzeby rodziny, tylko na własne potrzeby (art. 415 k.c.), działając tym samym na szkodę rodziny i wnioskodawcy. Kwestia przeznaczenia tych środków pieniężnych była sporna pomiędzy stronami, co wynika z treści pism procesowych uczestniczki postępowania, a złożonych w toku postępowania przed Sądem I instancji. Wskazać należy, że sam wnioskodawca w treści swoich zeznań nie potrafił wskazać na co uczestniczka postępowania wydała wypłacone przez nią środki pieniężne z rachunku bankowego. Powołane okoliczności przesądziły w ocenie Sądu Okręgowego o niezasadności zarzutu apelacyjnego wnioskodawcy odnośnie nieuwzględnienia przez Sąd Rejonowy środków pieniężnych wypłaconych przez uczestniczkę postępowania z rachunku bankowego przy ustaleniu składu majątku wspólnego stron. Stanowiło to podstawę do oddalenia apelacji wnioskodawcy w tym zakresie w punkcie 2 postanowienia.

Całkowicie chybiony okazał się zarzut apelacyjny pod adresem Sądu I instancji, a dotyczący nieuwzględnienia przy ustaleniu składników majątku wspólnego stron kwoty 22.000 zł, wynikającej ze spłaty przez wnioskodawcę kredytu po rozwiązaniu małżeństwa stron. Odnośnie tego zarzutu apelacyjnego Sąd Okręgowy poczynił dodatkowe ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie w oparciu o przedłożoną przez wnioskodawcę umowę pożyczki. Z tego dokumentu wynika, że w dniu 18 kwietnia 2008 r., a więc w trakcie trwania małżeństwa stron, wnioskodawca zaciągnął pożyczkę w kwocie 20.000 zł z okresem spłaty 96 miesięcy. Wnioskodawca podniósł, że środki pieniężne z tej pożyczki miały zostać przeznaczone na rozpoczęcie przez niego działalności gospodarczej.

Jeżeli w konkretnej sprawie zostanie ustalone, że dług zaciągnięty przez jednego z małżonków w trakcie trwania małżeństwa był związany funkcjonalnie ze sprawami rodziny, to podlega rozliczeniu w postępowaniu o podział majątku wspólnego małżonków kwota spłacona na poczet tego długu w okresie między ustaniem wspólności a dokonaniem podziału majątku wspólnego przez jednego z małżonków z jego środków pieniężnych. Do długów związanych z majątkiem wspólnym i ciążących na obojgu małżonkach, które zostały spłacone z własnych środków pieniężnych jednego z małżonków po ustaniu wspólności ustawowej, art. 45 k.r.o. nie ma zastosowania. Podstawę ich rozliczenia stanowi odpowiednio zastosowany art. 207 k.c. Wzajemne roszczenia małżonków z tytułu spłacenia tych długów podlegają rozpoznaniu w postępowaniu o podział majątku wspólnego.

Stosując odpowiednio art. 686 k.p.c. do postępowania o podział majątku wspólnego, sąd rozstrzyga w tym postanowieniu - i to ze skutkami wynikającymi z dyspozycji art. 618 § 3 k.p.c. w związku z art. 688 i art. 567 § 3 k.p.c. - tylko o takich długach związanych z majątkiem wspólnym i ciążących w czasie trwania wspólności na obojgu małżonkach jako podmiotach wspólności majątkowej małżeńskiej, które zostały spłacone przez jednego z małżonków z własnych środków po ustaniu wspólności majątkowej a przed dokonaniem podziału majątku wspólnego

(vide postanowienie Sądu najwyższego z dnia 9 września 1976 r., III CRN 83/76, postanowienie Sądu najwyższego z dnia 15 kwietnia 2011 r., II CSK 430/10).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, iż zarzut apelacyjny wnioskodawcy odnośnie nieuwzględnienia przez Sąd Rejonowy spłaty pożyczki zaciągniętej przez niego w trakcie trwania związku małżeńskiego, a spłacanej po ustaniu związku małżeńskiego stron, okazał się nieuzasadniony.

Wskazać należy, że takie żądanie wnioskodawcy, a sprowadzające się do rozliczenia spłaconej pożyczki po ustaniu wspólności majątkowej stron, zostało zgłoszone dopiero na etapie postępowania apelacyjnego, co już na wstępie wyklucza zasadność takiego zarzutu apelacyjnego (art. 383 k.p.c., art. 381 k.p.c.), albowiem w istocie poprzez zgłoszenie takiego zarzutu apelacyjnego wnioskodawca rozszerzył żądanie wniosku o podział majątku wspólnego stron, co jest na etapie postępowania apelacyjnego z uwagi na treść art. 383 k.p.c. niedopuszczalne. Analiza wniosku oraz dalszych pism procesowych złożonych przez wnioskodawcę w toku postępowania przed Sądem Rejonowym nie daje podstaw do przyjęcia, że żądanie rozliczenia spłaconej przez wnioskodawcę pożyczki po ustaniu wspólności majątkowej stron a przed dokonaniem podziału majątku stron zostało zgłoszone w toku postępowania przed Sądem Rejonowym. Wnioskodawca o fakcie zaciągnięcia pożyczki jedynie wspominał w treści pisma procesowego z dnia 21 września 2011 r., następnie dołączył egzemplarz umowy pożyczki. Na żadnym etapie postępowania przed Sądem Rejonowym wnioskodawca nie wyartykułował wprost żądania rozliczenia spłaty pożyczki po ustaniu małżeństwa stron, dokonanej przez samego wnioskodawcę z własnych środków pieniężnych. W szczególności wnioskodawca nie wskazał jaką konkretnie kwotę sam spłacił z tego tytułu po ustaniu małżeństwa stron, nie przedłożył również w tym zakresie żadnych dowodów, które by ewentualnie potwierdzały jego stanowisko w tym zakresie na obecnym etapie postępowania, niezależnie od uprzedniego przyjęcia, że żądanie rozliczenia spłaty tego długu jest spóźnione, bo zgłoszone dopiero na etapie postępowania apelacyjnego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy uznał zarzut nierozliczenia przez Sąd Rejonowy kwot z tytułu spłaconego przez wnioskodawcę długu wynikającego z zaciągniętej w dniu 18 kwietnia 2008 r. pożyczki, a po ustaniu małżeństwa stron, za nieuzasadniony i w konsekwencji oddalił apelację w tym zakresie w punkcie 2 postanowienia.

Nieuzasadnione w konsekwencji okazały się zarzuty apelacyjne wnioskodawcy, a dotyczące spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu, następnie przekształconego w prawo odrębnej własności lokalu w aspekcie dokonanej przez Sąd Rejonowy ustalenia nakładu z majątku osobistego uczestniczki na majątek wspólny stron. W zakresie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego i prawa odrębnej własności lokalu zarzuty apelacyjne wnioskodawcy okazały się chybione, poza zarzutem odnośnie błędnego ustalenia przez Sąd Rejonowy, że uczestniczka postępowania zawarła z matką umowę darowizny, scedowania spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu. Jednakże ostatecznie ten zarzut nie wpłynął na prawidłowość przyjęcia przez Sąd Rejonowy, że doszło do nakładu z majątku osobistego uczestniczki na majątek wspólny stron. Ponadto Sąd Okręgowy dokonał nieznaczącej korekty w zakresie ustalenia wartości nakładu dokonanej przez uczestniczkę na majątek wspólny stron, jednakże z innych przyczyn niż podnosił to wnioskodawca.

Sąd Okręgowy dokonując oceny zgromadzonego przed Sądem I instancji materiału dowodowego nie podzielił ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego, a sprowadzających się do ustalenia, że w dniu 8 kwietnia 2004 r. M. M. (2) i uczestniczka postępowania zawarły umowę, przedmiotem której było przeniesienie na rzecz uczestniczki spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu wraz z wkładem mieszkaniowym. Sąd Okręgowy wskazuje, że brak było podstaw do poczynienia takich ustaleń, mając na względzie dowody z dokumentów przedłożone przez strony postępowania, przez Spółdzielnię Mieszkaniową w S., dowody z zeznań stron postępowania oraz świadków – rodziców uczestniczki postępowania. Oceniając te dowody zgodnie z zasadami z art. 233 § 1 k.p.c. prawidłowym powinno być ustalenie, że przed zawarciem związku małżeńskiego przez strony postępowania, wolą matki uczestniczki było dokonanie darowizny na rzecz córki wkładu mieszkaniowego, co wynika z treści pisma matki uczestniczki złożonego do spółdzielni mieszkaniowej, a datowanego na dzień 8 kwietnia 2004 r., zatytułowanego (...) oraz z zeznań matki uczestniczki złożonych w toku postępowania przed Sądem Rejonowym. Z uwagi na treść art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego jest

niezbywalne, nie przechodzi na spadkobierców i nie podlega egzekucji. Zatem nawet w przypadku istnienia podstaw do ustalenia, że pomiędzy uczestniczką postępowania a jej matką doszło do zawarcia umowy darowizny, czy też jak wskazuje to Sąd I instancji scedowania spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu, to umowa taka byłaby nieważna na podstawie powołanego art. 8 ust. 3 w/w ustawy w zw. z art. 58 k.c. Jednakże, jak wskazano wyżej, brak było podstaw do dokonania ustaleń odnośnie zawarcia umowy darowizny spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, czy też umowy scedowania tego prawa na rzecz uczestniczki postępowania.

Z pisma złożonego przez matkę uczestniczki do Spółdzielni Mieszkaniowej w S. z dnia 8 kwietnia 2004 r. oraz z zeznań rodziców uczestniczki, które to dowody wbrew zarzutom wnioskodawcy należy uznać za wiarygodne, wynika, że celem działania matki uczestniczki było, aby to wyłącznie uczestniczka postępowania otrzymała prawo do lokalu mieszkalnego. Taki wniosek wprost wynika z treści pisma z dnia 8 kwietnia 2004 r., gdzie matka uczestniczki wskazała, że wnosi o wyrażenie zgody na przepisanie prawa do mieszkania, wkładu mieszkaniowego na rzecz swojej córki – uczestniczki postępowania. Dalej należało ustalić w oparciu o treść pisma spółdzielni mieszkaniowej z dnia 23 kwietnia 2004 r., że matka uczestniczki wypowiedziała członkostwo w spółdzielni mieszkaniowej z zamiarem nabycia następnie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu przez jej córkę – uczestniczkę postępowania. Termin wypowiedzenia członkostwa wynosił 3 miesiące i upłynął z dniem 31 lipca 2004 r., a więc w dacie kiedy strony postępowania pozostawały już w związku małżeńskim. Z tą datą na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego wygasło. Następnie spółdzielnia mieszkaniowa podjęła uchwałę z dnia 19 sierpnia 2004 r. w przedmiocie przyjęcia w poczet członków uczestniczki postępowania i przesięgowania wkładu mieszkaniowego i udziału członkowskiego na rzecz uczestniczki postępowania (vide uchwała w dołączonych aktach spółdzielni mieszkaniowej). Uczestniczka postępowania w związku z zawarciem w dniu 27 sierpnia 2004 r. umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego nie wpłacała wkładu mieszkaniowego zgodnie z treścią art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych, albowiem spółdzielnia mieszkaniowa zaksięgowała na poczet wkładu mieszkaniowego uczestniczki wkład mieszkaniowy jej matki, zgodnie z wolą matki uczestniczki wyrażoną w treści pisma do spółdzielni mieszkaniowej z dnia 8 kwietnia 2004 r.

W powyższych okolicznościach faktycznych należy dojść do wniosku, że matka uczestniczki dokonała darowizny w rozumieniu art. 888 k.c. na rzecz uczestniczki wkładu mieszkaniowego. Zgodnie z art. 33 pkt 2 k.r.o. przedmiot darowizny stanowił majątek osobisty uczestniczki, albowiem darczyńca – matka uczestniczki inaczej nie postanowiła. Zatem wkład mieszkaniowy w konsekwencji stanowił majątek osobisty uczestniczki postępowania.

Z dalszych ustaleń faktycznych wynika, że w dniu 27 sierpnia 2004 r., a więc gdy strony postępowania pozostawały w związku małżeńskim, uczestniczka zawarła ze spółdzielnią mieszkaniową umowę o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego. Prawo to weszło w skład majątku wspólnego stron, mimo że umowę ustanowienia tego prawa zawarła tylko uczestniczka, a to na podstawie art. 31 k.r.o. jako przedmiot nabyty przez jednego z małżonków w trakcie trwania związku małżeńskiego, prawo to weszło w skład majątku wspólnego. Takiego ustalenia – odnośnie wspólności tego prawa – prawidłowo dokonał również Sąd Rejonowy.

Powyzsze rozważania znajdują potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Przykładowo w wyroku z dnia 3 lutego 1982 r., I CR 432/81 Sąd Najwyższy stwierdził, że spółdzielcze prawo do lokalu, przyznane w drodze przydziału jednemu z małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej, stanowi przedmiot majątku wspólnego małżonków, chociażby wkład mieszkaniowy lub wkład budowlany pochodził - w całości lub w części - z majątku odrębnego lub obojga małżonków i został wpłacony przed powstaniem wspólności majątkowej. Podobne stanowisko Sąd Najwyższy wyraził w postanowieniu z dnia 19 marca 1975 r., III CRN 484/74. Spółdzielcze prawo do lokalu, przyznane w drodze przydziału jednemu z małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej, stanowi przedmiot majątku wspólnego małżonków, chociażby wkład mieszkaniowy lub budowlany pochodził - w całości lub w części - z majątku odrębnego jednego lub obojga małżonków i został wpłacony przed powstaniem wspólności majątkowej. Wpłata ta stanowi nakład z majątku odrębnego jednego lub obojga małżonków na majątek wspólny (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1974 r., II CZP 1/74).

Następnie na skutek przekształcenia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego na prawo odrębnej własności lokalu na podstawie umowy z dnia 15 listopada 2007 r., którą zawarły strony postępowania ze spółdzielnią mieszkaniową, prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego weszło w skład majątku wspólnego stron na podstawie art. 31 k.r.o. Prawdłowo zatem Sąd I instancji ustalił w punkcie I postanowienia, że w skład majątku wspólnego stron weszło prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego o wartości 150.000 zł. Wartość lokalu mieszkalnego nie była przedmiotem sporu stron.

Na skutek powyższych ustaleń i rozważań, zarówno Sądu I instancji, jak i Sądu Okręgowego, w związku ze stosownym wnioskiem uczestniczki postępowania zaszła konieczność rozliczenia jej nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny stron na podstawie art. 45 § 1 k.r.o. w związku z przysporzeniem jakie uzyskała uczestniczka postępowania od matki w drodze darowizny wartości odpowiadającej wkładowi mieszkaniowemu, co na podstawie art. 33 pkt 2 k.r.o. stanowiło majątek osobisty uczestniczki postępowania.

Jak wskazano wyżej, spółdzielcze prawo do lokalu, przyznane w drodze przydziału jednemu z małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej, stanowi przedmiot majątku wspólnego małżonków, chociażby wkład mieszkaniowy lub budowlany pochodził - w całości lub w części - z majątku odrębnego jednego lub obojga małżonków i został wpłacony przed powstaniem wspólności majątkowej. Wpłata ta stanowi nakład z majątku odrębnego jednego lub obojga małżonków na majątek wspólny (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1974 r., II CZP 1/74).

Wobec powyższego zaszła konieczność rozliczenia na podstawie art. 45 § 1 k.r.o. nakładu z majątku osobistego uczestniczki na majątek wspólny stron w postaci wpłaconego wkładu mieszkaniowego. Kwestię sposobu ustalenia wartości spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu, w tym ustalenia wartości wkładu mieszkaniowego, na potrzeby postępowania o podział majątku wspólnego stron – byłych małżonków – wypracowało orzecznictwo sądowe.

Nakładami z majątku osobistego na majątek wspólny są wydane pieniądze, czyli to, co w postaci gotówki zostało przeniesione, za zgodą uczestniczki, z majątku odrębnego (obecnie osobistego) do majątku wspólnego. Jeżeli był to wkład mieszkaniowy i budowlany, ustalanie wysokości nakładów należy rozpocząć od kwot rzeczywiście wpłaconych. Trudności pojawiają się przy ustalaniu obecnej wartości. Ponieważ przepisy nie zawierają wskazówek odnośnie sposobów jej ustalania, sądy stosują w praktyce reguły dotyczące rozliczania się spółdzielni z byłymi członkami (vide postanowienie Sądu najwyższego z dnia 12 października 1999 r., III CKN 431/99).

Należy podkreślić, że żaden przepis prawa nie wskazywał ani nie wskazuje wprost, w jaki sposób należy ustalić wartość spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego w sprawie o podział majątku wspólnego; kryteria wyceny musi określić sąd orzekający. Orzecznictwo Sądu Najwyższego, poczynając od uchwały pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 20 listopada 1974 r., III CZP 1/74 (OSNCP 1975, nr 3, poz. 37), zawierającej wytyczne wymiaru sprawiedliwości i praktyki sądowej w zakresie stosowania przepisów o podziale majątku wspólnego małżonków w wypadku, gdy w skład tego majątku wchodzi spółdzielcze prawo do lokalu, zawsze odwoływało się do zasad przyjętych w kolejnych ustawach regulujących spółdzielcze prawa do lokalu jako przewidujących najbardziej adekwatne kryteria rozliczeń dla tego rodzaju prawa. Wraz ze zmianą tych przepisów zmieniały się także, przyjmowane w orzecznictwie, zasady ustalania wartości spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego na potrzeby sprawy o podział majątku wspólnego. Zawsze były to zasady wynikające z Prawa spółdzielczego, a ściślej z określonych w tym Prawie zasad rozliczeń między spółdzielnią a byłym członkiem, w przypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu (vide uchwała Sądu najwyższego z dnia 17 listopada 2009 r., III CZP 81/09). Z tego względu jest przekonująca koncepcja, aby obecnie do wyceny wkładu mieszkaniowego na potrzeby ustalenia wartości nakładu z majątku osobistego uczestniczki, stosować zasady rozliczeń między spółdzielnią a byłym członkiem, w przypadku wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu. Są to zasady najbardziej miarodajne w ocenie Sądu Okręgowego.

Obecnie kwestia rozliczeń w razie wygaśnięcia lokatorskiego prawa do lokalu uregulowana jest w art. 11 ust. 2, 2¹ i 2² ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych. Przewidują one, że w takiej sytuacji spółdzielnia obowiązana jest, z zastrzeżeniem art. 15, ogłosić przetarg na ustanowienie odrębnej własności tego lokalu, w którym pierwszeństwo nabycia mają członkowie spółdzielni, a warunkiem przeniesienia odrębnej własności lokalu jest wpłata

przez nabywcę wartości rynkowej lokalu. Spółdzielnia wypłaca osobie uprawnionej wartość rynkową tego lokalu, która nie może być wyższa od kwoty, jaką spółdzielnia uzyska od osoby obejmującej lokal w wyniku przeprowadzonego przetargu. Z wartości rynkowej lokalu potrąca się przypadającą na ten lokal część zobowiązań spółdzielni związanych z budową, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, a jeżeli spółdzielnia skorzystała z pomocy uzyskanej ze środków publicznych lub innych środków, potrąca się również nominalną kwotę umorzenia kredytu lub dotacji.

Przenosząc powyższą zasadę odnośnie wyliczenia aktualnej wartości nakładu z majątku osobistego uczestniczki na majątek wspólny stron należy stwierdzić, że nakładami z majątku osobistego na majątek wspólny są wydane pieniądze, czyli to, co w postaci gotówki zostało przeniesione, za zgodą uczestniczki, z majątku odrębnego (obecnie osobistego) do majątku wspólnego. Jeżeli był to wkład mieszkaniowy, ustalanie wysokości nakładów należy rozpocząć od kwot rzeczywiście wpłaconych. Trudności pojawiają się przy ustalaniu obecnej wartości. Ponieważ przepisy nie zawierają wskazówek odnośnie sposobów jej ustalania, sądy stosują w praktyce reguły dotyczące rozliczania się spółdzielni z byłymi członkami (vide postanowienie Sądu najwyższego z dnia 12 października 1999 r., III CKN 431/99). Takie stanowisko odnośnie sposobu wyliczenia aktualnej wartości nakładu z majątku osobistego uczestniczki na majątek wspólny stron w postaci wkładu mieszkaniowego – jego wartości, jaki uczestniczka otrzymała w drodze darowizny od swojej matki, Sąd Okręgowy akceptuje. Stosownie więc do powyższych rozważań w razie wygaśnięcia lokatorskiego prawa do lokalu spółdzielnia wypłaca osobie uprawnionej wartość rynkową tego lokalu, pomniejszoną o część zobowiązań spółdzielni związanych z budową, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, a jeżeli spółdzielnia skorzystała z pomocy uzyskanej ze środków publicznych lub innych środków, potrąca się również nominalną kwotę umorzenia kredytu lub dotacji.

Ze stanu faktycznego niniejszej sprawy wynika, że w związku z ustanowieniem spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego małżonkowie nie wydali z majątku wspólnego żadnych kwot, albowiem wkład mieszkaniowy został technicznie przejęty na rzecz uczestniczki, bo stanowił wartość uprzednio wpłaconą przez jej matkę. Aktualna wartość lokalu to 150.000 zł, co wynika ze zgodnego stanowiska stron postępowania. W związku z tym, kierując się zasadami wyceny wartości nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci wkładu mieszkaniowego, a przedstawionymi powyżej, stwierdzić należało, że wartość ta wynosi obecnie 149.929 zł 67 gr, a wynika z pomniejszenia kwoty 150.000 zł stanowiącej wartość rynkową lokalu o kwotę 70 zł 33 gr, wynikającą z wpłaty stron tytułem zwrotu nominalnego umorzenia kredytu – vide pismo spółdzielni mieszkaniowej jak na karcie 74 akt w związku z asygnatą kasową jak na karcie 32 akt spółdzielczych – w razie wygaśnięcia lokatorskiego prawa do lokalu spółdzielnia wypłaca osobie uprawnionej wartość rynkową tego lokalu, pomniejszoną o część zobowiązań spółdzielni związanych z budową, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, a jeżeli spółdzielnia skorzystała z pomocy uzyskanej ze środków publicznych lub innych środków, potrąca się również nominalną kwotę umorzenia kredytu lub dotacji.

Brak było podstaw do uwzględnienia zarzutu apelacyjnego wnioskodawcy, aby okoliczność nabycia prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego w trakcie trwania małżeństwa miała wpływ na ustalenia dotyczące kwestii nakładu z majątku osobistego uczestniczki postępowania na majątek wspólny stron. Nieuzasadnione całkowicie były zarzuty apelującego, aby okoliczności dotyczące prowadzenia przez strony postępowania przed zawarciem związku małżeńskiego wspólnego gospodarstwa domowego, stan zaawansowania ciąży, rozwiązanie małżeństwa z winy uczestniczki i przyznanie opieki nad dzieckiem stron wnioskodawcy miały znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Brak ku temu odpowiedniej podstawy prawnej.

Nie sposób było również zgodzić się z zarzutem apelacyjnym wnioskodawcy, aby Sąd pominął nakłady poczynione przez małżonków, które miały doprowadzić do powstania prawa własności lokalu mieszkalnego o wartości 150.000 zł. Apelujący w tym zakresie nie sprecyzował jakie nakłady i w jakiej wysokości miał na myśli, czyniąc ten zarzut apelacyjny, co powoduje, że brak jest podstaw do jego uwzględnienia, albowiem nawet trudno odnieść się do w taki sposób sformułowanego zarzutu apelacyjnego.

Brak było również podstaw prawnych do podzielenia stanowiska apelującego co do konieczności rozliczenia lub zaliczenia wpłaconej kwoty 6.350 zł 98 gr przy przekształceniu spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego w prawo odrębnej własności lokalu. Z zeznań stron, a także dokumentu w postaci asygnaty kasowej jak

na karcie 32 akt spółdzielczych wynika, że spółdzielnia mieszkaniowa zwróciła jednak stronom kwotę 6.280 zł 65 gr z uprzednio wpłaconej kwoty 6.350 zł 98 gr. Pozostała kwota w wysokości 70 zł 33 gr, jaką strony faktycznie poniosły przy przekształceniu prawa, została uwzględniona jak w sposób jak przedstawiono wyżej. Wbrew zatem stanowisku apelującego koszty związane z przekształceniem prawa spółdzielczego w prawo odrębnej własności lokalu zostały wzięte pod uwagę w zakresie wskazanym wyżej.

Sąd Okręgowy dokonał jednakże korekty ustalonej w punkcie II postanowienia Sądu Rejonowego wysokości nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny z kwoty 150.000 zł na kwotę 149.700 zł, a było to determinowane stanowiskiem procesowym uczestniczki i zgłoszonym żądaniem rozliczenia nakładu co do wysokości jedynie 149.700 zł (vide treść pisma procesowego uczestniczki z dnia 27 kwietnia 2011 r. (karta 15 akt), która to wysokością żądania Sąd jest związany. Uczestniczka postępowania w toku postępowania przed Sądem I instancji nie zmieniła wyraźnie żądania rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny stron poprzez podwyższenie tej wartości do 150.000 zł, jak w konsekwencji przyjął Sąd Rejonowy w punkcie II zaskarżonego postanowienia. Uczestniczka zgłosiła do rozliczenia tylko kwotę 149.700 zł tytułem dokonanych nakładów, zatem w tych granicach żądania powinien orzekać Sąd Rejonowy, a nie w zakresie ponad żądanie (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 października 1997 r., II KKN 395/97, z dnia 2 października 2003 r., V CK 239/02, z dnia 4 kwietnia 2012 r., I CSK 323/11).

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono zaskarżone postanowienie w punkcie II w ten sposób, że ustalono, iż uczestniczka postępowania M. M. (1) dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 149.700 złotych.

W konsekwencji na skutek wskazanych wcześniej zmian orzeczenia Sądu Rejonowego w zakresie punktu I postanowienia odnośnie oddalenia wniosku o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi środki pieniężne uzyskane przez wnioskodawcę ze sprzedaży samochodu A. i P. w kwocie 5.000 zł, odnośnie ustalenia łącznej wartości składników majątku wspólnego na kwotę 153.400 zł, ustalenia dokonania przez uczestniczkę postępowania nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 149.700 zł zmianie musiała ulec wysokość dopłaty i rozliczenia nakładu z punktu IV postanowienia Sądu Rejonowego.

Stosownie do powyższego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zaszła podstawa do zmiany punktu IV zaskarżonego postanowienia w związku z odmiennymi ustaleniami co do wysokości dopłat pieniężnych na podstawie art. 212 § 1 k.c. i rozliczenia nakładu uczestniczki z majątku osobistego na majątek wspólny na podstawie art. 45 § 1 k.r.o. Mając na względzie ustalone składniki majątku wspólnego w punkcie I zaskarżonego postanowienia, po wyeliminowaniu kwoty 5.000 zł z tytułu zbycia pojazdów marki A. i P., ustaloną wartość składników majątku wspólnego na kwotę 153.400 zł, ustaloną wartość nakładu z majątku osobistego uczestniczki na majątek wspólny stron w kwocie 149.700 zł, dokonanie podziału majątku poprzez zniesienie współwłasności przedmiotów majątkowych w sposób określony w punkcie III zaskarżonego postanowienia, przy uwzględnieniu wartości poszczególnych składników majątkowych, należało po dokonaniu stosownych wyliczeń matematycznych zasądzić tytułem dopłaty i rozliczenia nakładu uczestniczki na majątek wspólny zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 1.450 złotych i w ten właśnie sposób na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono punkt IV zaskarżonego postanowienia.

Nie sposób było zgodzić się z zarzutem odnośnie rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu, a zawartego w punkcie V zaskarżonego postanowienia. Rozstrzygnięcie to wbrew zarzutowi apelującego odpowiada treści art. 520 k.p.c. Podkreślić należy, że obie strony postępowania w równym stopniu były zainteresowane wynikiem postępowania, zatem zasądzenie od uczestniczki połowy uiszczonej przez wnioskodawcę opłaty od wniosku, a w pozostałym zakresie (a więc odnośnie poniesionych przez strony wynagrodzeń pełnomocników procesowych) zniesienie pomiędzy stronami kosztów postępowania, było uzasadnione okolicznościami sprawy oraz treścią wskazanego art. 520 k.p.c.

W pozostałym zakresie apelacja wnioskodawcy jako nieuzasadniona z powodów wskazanych powyżej podlegała oddaleniu w punkcie 2 postanowienia na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 3 postanowienia na podstawie art. 520 k.p.c. poprzez ustalenie, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą we własnym zakresie koszty postępowania apelacyjnego związane

z ich udziałem w sprawie. W ocenie Sądu Okręgowego brak było w niniejszej sprawie, mając na względzie wynik postępowania apelacyjnego i równy stopień zainteresowania stron w rozstrzygnięciu sprawy, podstaw do odstąpienia od ogólnej zasady wyrażonej w art. 520 § 1 k.p.c., a dotyczącej ponoszenia kosztów postępowania przez każdego uczestnika we własnym zakresie.

W powołaniu powyższej argumentacji orzeczono jak w sentencji postanowienia.